

Challenger of the School Martyr Haj Qasem Soleimani

The school is a collection that first interprets man and the world and then presents a value system for life and how to live by defining human characteristics. Soleimani school has clear characteristics. He was a trained strategist and a well-thought-out politician. He was not limited to specific political currents and his only red line was the principle of the system and the supreme leader. The main importance of this study was to survey the high jihadi thought, educational models, and managerial characteristics with social, doctrinal, moral, thinking, visionary, field, and operational titles and characteristics along with the concerns of unity in this realistic revolutionary, and international genius military man. The purpose of this study was to acquire knowledge in the school branching out from Islam and to extract the monotheistic virtues that govern the soul and heart of that great general. The method of research was to conduct analysis in various books, libraries, magazines, quarterly magazines, articles, the Internet and meditate on the writings about this fighter and defender of Islamic sanctity and values.

The article entitled “Principles and Foundations of Jihadi Management Based on the School of Shahid Soleimani” is one of the in-depth writings from Imam Hussein University about this myth and his management strategies, in which the spirit of self-sacrifice, responsibility, work conscience, good mood, etc. are mentioned as the principles and components of jihadi management based on the school of this martyr.

The findings of this study indicate that Haj Qasem school with a transnational and international radius has been implanted with sincerity, management, and pioneer in jihad and spirituality. Also, avoiding worldly belongings along with self-health, the peak of attention to security, being popular, a sense of responsibility, trust, prudent courage and focus on the Supreme Leader are among the characteristics of this school.

Keywords: educational models jihadi management, managerial characteristics, Soleimani school

مکتب مرد میدان شهید حاج قاسم سلیمانی

چکیده:

مکتب مجموعه ای است که به تفسیر انسان و دنیا می پردازد و سپس باید و نباید های انسانی را مشخص می سازد، و یک نظام ارزشی برای زندگی و چگونه زیستن ارائه می دهد. مکتب سلیمانی شاخص های متبلوری دارد. او استراتژیستی ورزیده و سیاست شناسی خوش فکر بود که در قالب جریان های سیاسی خاص محدود نبوده و تنها خط قرمز او، اصل نظام و ولی فقیه بود. اهمیت اصلی پژوهش تأمل در اندیشه والای جهادی، الگوهای تربیتی و شاخصه های مدیریتی با عناوین و مشخصه های اجتماعی، اعتقادی، اخلاقی، تفکری، بینشی، میدانی و عملیاتی به همراه دغدغه های وحدت در آن انقلابی واقع گرا و نابغه نظامی و بین المللی بود. هدف این پژوهش کسب معرفت در مکتب منشعب از اسلام و استخراج فضایل توحیدی و اهل بیتی حاکم بر نفس و قلوب آن سردار عاشق است. شیوه تحقیق تفحص در کتب گوناگون، کتابخانه ها، مجلات، فصلنامه ها، مقالات، اینترنت و تعمق در نگاشته های توصیف شده پیرامون آن مبارز و مدافع حریم اسلام و ارزش ها بوده است. از جمله ژرف اندیشی در خصوص این اسطوره و راهبرد مدیریتی می توان مقاله اصول و مبانی مولفه های مدیریت جهادی مبتنی بر مکتب شهید سلیمانی را ذکر کرد که از دانشگاه امام حسین بوده و روحیه ایشارگری، مسئولیت پذیری، وجدان کاری، حسن خلق و... به عنوان اصول و مولفه های مدیریت جهادی مبتنی بر مکتب شهید ذکر شده است. یافته های حاصل از این جستار نشان می دهد که مکتب حاج قاسم با شعاع فراجناحی و بین المللی، دور از حصار و آغشته از اخلاص، مدیریت و پیشگام در جهاد و معنویت بوده که عشق و دوری از تعلقات دنیوی به همراه سلامت نفس، اوج توجه به امنیت، مردمی بودن، مسئولیت پذیری، توکل، شجاعت با تدبیر و معطوف به ولایت بودن را به همراه داشته است.

کلید واژه: الگوهای تربیتی، مدیریت جهادی، شاخصه های مدیریتی، مکتب سلیمانی

مقدمه

شهید حاج قاسم سلیمانی در جهاد پیشگام بود و هرگز توقف نداشت، 41 سال مداوم در حجرت و جهاد بود. از همه به خیمه های دشمن نزدیک تر بود و آینه تمام نمایی از پاسدار اسلام و آزادی بود. این حقایق، سردار سلیمانی را در موقعیتی قرار داد که تشیع پیکر او بی نظیر ترین تشیع حیات بشریت باشد. چهار شاخصه ی مدیریتی با عناوین و مشخصه های اجتماعی، فرهنگی، اعتقادی، اخلاقی، تفکری، بینشی و میدانی- عملیاتی شناسایی شدند و در نهایت نتیجه گرفته شد که در شرایط کنونی و در مقابله با تحریم ها برای تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، با شناسایی این مولفه ها می توانیم برای به حقیقت پیوستن دست آورد های مجاهدانه شهید قاسم سلیمانی قدمی برداریم. شهید سلیمانی دارای اخلاقیات فردی و اجتماعی خاصی بود که مهم ترین آن ها منش جهادی بود. ایشان ماهر جنگ و سردار ولایی، شجاع و با روحیه ای بود که از خود گذشتگی، مسئولیت پذیری و وظیفه شناسی از مهم ترین ویژگی های ممتاز ایشان بوده است. تواضع، اخلاص، شجاعت و به ویژه مسئولیت پذیری از همان روز های جوانی، مهم ترین صفات و ویژگی های سردار سلیمانی بود.

سردار سلیمانی همیشه عشق به شهادت داشت و باکری، همت، سردار کاظمی و همزمان شهیدش یاد می کرد و با چنین اوصافی شایسته نبود که ایشان با مرگ طبیعی از دنیا برود و حق ایشان شهادت بود که سرانجام به این آرزو دست یافت. سردار سلیمانی فرمانده ای مردمی بود و همیشه دغدغه وحدت و انسجام ملت ایران را داشت و آن قدر بزرگ منش بود که بزرگی درجه هیچ وقت او را از مردم جدا نکرد. او شاگردان بزرگی تربیت کرد که جای ایشان را پر کنند. حاج قاسم سلیمانی را باید یک فرمانده نظامی فرهنگی دانست. مردی که در طول حیاتش بر خواندن و معرفی کتاب های حوزه دفاع مقدس تاکید می کرد و گاه با معرفی آثاری، از جوانان علاقمند می خواست این ها را بخوانند. سردار گاهی نقش سفیر فرهنگی را برای کشور مان ایفا می کرد. وقتی کتاب ((پایی که جا ماند)) به زبان عربی ترجمه شد، حاج قاسم این کتاب را برای جوانان عراقی برد و آن ها با خواندنش با روحیه و مقاومت ایرانی ها بیشتر آشنا شدند. هرجا حاج قاسم حضور داشته، نشانی از فعالیت های فرهنگی ایشان هم دیده می شد. مکتب شهید سلیمانی الگوی تربیت مدیران جهادی تمدن ساز است.

می توان گفت که این فعالیت های فرهنگی، مکتبی را به ارمغان آورد. مکتب حاج قاسم با طرح جامع، منسجم و جهان بینی خاص خود، دستور العمل هایی ارائه کرد که منبع الهام، هدایت و حرکت به سوی کمال، تکلیف محوری و مسئولیت پذیری را برای همه افراد دارا می باشد.

بیان مسئله

آنچه در این موضوع مهم، ملاک توجه قرار گرفته است رویکرد مکتب حاج قاسم سلیمانی می باشد که به عنوان مسئله حائز اهمیت بوده و هست. زیرا در مکتب ایشان جایگاه امام حسین (ع)، درجه شهادت و جهاد، انسان کامل، سعادت همگانی، اسلام، تئوری پیروزی انسانیت بر حیوانیت، علم بر جهل، مساوات گری در برابر تبعیض، فضیلت بر رذیلت، تقوا بر بی بند و باری و توحید بر شرک حاکم و جلوه گر است. پس اسلام ناب محمدی با چنین جهان بینی ای، مکتبی است جامع، واقع گرا، که در آن به تمام جوانب نیاز های بشری اعم از: دنیوی و اخروی، حسی و روحی، عملی و فکری، احساسی و عاطفی توجه داشته است که در مکتب سلیمانی نیز نمود یافته. سرچشمه آن از مکاتب ائمه معصوم شروع و تا مکتب امام خمینی (ره) همگی از دل اسلام ناب الهام گرفته اند. (شیرازی، ۱۳۹۹: ۱۰) از آن منظر که حاج قاسم خود را سرباز ولایت می دانست و در وصیت نامه خویش تاکید بر آن داشت؛ لذا ما مکتب او را شاخه ای از مکتب امام خمینی که آن نیز نشأت گرفته از مکتب اسلام و اهل بیت است می دانیم. از همین رو است که امام خامنه ای در پیام تسلیت خود به مناسبت شهادت شهید سلیمانی، در ۱۳ دی ۱۳۹۸

فرمودند: ((او نمونه برجسته ای از تربیت یافتگان اسلام و مکتب امام خمینی (ره) بود)). (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله خامنه ای: ۱۳۹۸)

مع الوصف مکتب سلیمانی، شاخصه های متبلوری دارد که به همراه ویژگی های شخصیتی او میتوان یافت که آن ویژگی ها عبارتند از: توکل به پروردگار متعال چ توسل به اهل بیت، مدیریت جهادی، وفاداری به عهد و صادق بودن در وعده، دشمن شناسی، فرماندهی در صحنه نبرد و میدان، سازمان دهی و مدیریت، حکومت و فرماندهی بر قلب ها و نفس ها. اما شاخصه های مکتب حاج قاسم بی شمارند که برخی از آن ها عبارتند از: ایمان به خدا، اخلاص، دشمن شناسی، جام نثاری و روحیه شهادت طلبی، ساده زیستی، جاذبه و دافعه، ولایت مداری (مطیع ولی بودن)، استکبار ستیزی، فراجناحی بودن، مسئولیت پذیری در قبال ستم دیده و پاسخ به ندای مظلوم، ممزوجیت معنویت و سیاست. از آن جا که جهاد، یکی از شاخصه ایشان است؛ می دانیم که جهاد، مایه عزت است. لذا جهاد برای خدا، حاج قاسم را قدرتمند کرد، چون جهادی که با ذکر و رضایت خدا آمیخته نباشد ارزشی ندارد. (خبرگزاری حوزه، ۱۳۹۹). به انضمام اینکه ایشان در تحلیل و درک مسائل نظامی-امنیتی-سیاسی نبوغ داشت، بسیار فراتر از تجربه حضور در ۸ ساله اش در میدان دفاع مقدس. او یک نظامی تمام عیار بود و تصمیم داشت تا آخر عمرش هم نظامی باقی بماند. (موسویان: ۱۳۹۹). به امر امام (ره) مبنی بر عدم ورود نظامیان به سیاست بازی و جناح بندی به شدت معتقد و پای بند بود. با این که اگر نامزد ریاست جمهوری می شد، رای بالایی کسب می کرد، اما یک لحظه هم به چنین پست و مقام هایی فکر نکرد و لباس سربازی را برای خود افتخار و توفیق می دانست. سلامت نفس او در حدی بالا بود که کسی در اخلاص او تردید نمی کرد، لذا نظراتش عمیقاً مورد توجه قرار می گرفت. در عین اینکه عاشق ایران بود، اما نگاهی فرا ملی داشت و به دنبال مصالح و منافع مسلمانان و شیعیان در کل منطقه و جهان بود. لذا نهضت مقاومت در منطقه را روح، جان و سامان داد. ایشان از نظر مال و تعلقات دنیوی عاری و پاک بود و به مال و منال دنیا پای بند نبود و آن را سه طلاقه کرده بود. هدف حاج قاسم، حفاظت از کشور، مرزهای مسلمانانو سربلندی آنان، برخورداری از امنیت، حفظ ولایت، اشاعه اخلاقیات اسلامی، روحیه جهادگری، از خودگذشتگی، شهادت طلبی، دفاع از حرمین شریفین، پرهیز از افراط و تفریط، مبارزه با ظلم و فتنه داعش، ظهور تمدن اسلامی، گسترش پیام های فرهنگی و اسلامی، بی هراسی از آمریکا و توجه به ندای مظلوم به عنوان سرباز کوچک نظام بوده است.

اهمیت پژوهش

-شناخت و معرفت به قداست و بزرگی نو ظهور افراد شاخص در شجاعت، دین و پایداری های آنان به عنوان سمبل در جنگ و مبارزه با دشمن و میدان داری آنان با لباس تقوا که پوشیدند و در خفا نگذاشتن عظمت شخصیت آنان که ملی و فرا ملی بوده است که از متن و بطن انقلاب رویداد؛ و ولایت مداری، پای بندی و تقلید از مراجع عظام، روحیه بلند اخلاص و وطن دوستی آنان با توجه بر این که هیچ دلبستگی و وابستگی به دنیا نداشته و ندارند. عشق و مقاومت آنان در منطقه، چگونگی دست یابی آنان به اوج سلامت نفس، اخلاص و پاکی که زبان زد و آوازه هر کوی و برزن است و سیاست شناسی و پرهیز آنان از مقام هایی که لغزش آور است. معنویت عملی آنان که اخلاص را نیز به همراه داشته است، تدبیر در مدیریت به عنوان سفیر فرهنگی در دفاع تمام عیار از کشور و توجهاتی که به علم و دانش داشتند، بپردازیم.

- از جمله ضرورت های دیگر این پژوهش، بررسی آثار انجام وظیفه و جهاد حاصل از آن بوده است که در ایجاد تمدن و رشد فرهنگی کشورمان دخیل بوده؛ که در مقابل تحریم ها مردم و کشور را مصون داشته است که در فرد شاخصی چون حاج قاسم دیده می شود. فردی که آینه تمام نمای پاسداری از اسلام و آزادی بود.

- پی بردن به چگونگی احساس مسئولیت یک نظامی فداکار که در مواقعی که منافع کشور در معرض خطر است و نقش کلیدی آنان در حفاظت از کیان و مرزها که ریشه در شجاعت، ایمان و اخلاص دارد؛ و بررسی چگونگی اتصال آنان به اهل بیت، وفاداری به عهدی که با خدا بستند که در سوره اسراء آیه ۴۴ آمده است.

- از جمله دیگر اهمیت این پژوهش در شخصیت حاج قاسم و توجه به اهداف مشترک و ساماندهی آنان بوده که در کنار هم حاضر، و در یک قالب به دنبال هدفی والا در حرکت بودند.

- شناخت حس خدا محوری، عمل به تک تک آیات قرآن، فریضه های اخلاقی، عدم پابندی به تعلقات دنیوی، شناخت ارزش شهادت، خلوص، ولایت مداری، شناخت وظیفه در عصر غیبت و درس های حاصل از مکتب امام علی و پیامبر اسلام که پرچم دار و نماد مبارزه با استکبار جهانی داشته است.

هدف پژوهش

هدف کلی: انجام وظیفه ی بین المللی مبارزه با استکبار، ظلم و فتنه در مقابل شیعه و حقوق مظلوم؛ همچنین زنده کردن آن و خدمت جهانی به اسلام، جامعه، بشریت و مبارزه با ارتجاع عرب و محور عبری-عربی در راستای تشکیل امت واحده در سایه اسلام بوده است. زنده نگه داشتن شعائر دین، اسلام و کیان انقلاب در عصر انتظار برای وصول به انقلاب حضرت حجت(ع) بوده است.

هدف جزئی: در مکتب حاج قاسم، اشاعه شعائر انسانی و الهی در سایه معنویت و سیاست بوده که به نوبه خود؛ برکت ویژه ای داشت است. لذا با شجاعت ایشان حیات انقلاب تجدید گردید و در این راستا چهره واقعی یک انقلابی مسلمان را به همه معرفی نمود. این ویژگی ها در سایه و مدد دین، معنویت، حقیقت، محبت و روحیه ساخته شده است. در طرح اجرایی حاج قاسم مهم ترین هدف تبلور کمال انسانی و تأمین سعادت همگانی است.

هدف کاربردی: در این مقالات می تواند کمکی برای راهنمایی و هدایت دانشجویان در انجام پروژه، در خصوص مبانی شخصیتی، عملی، رفتاری حاج قاسم سلیمانی و مکتب او باشد؛ لذا می تواند قالب و نمای انسان های اهل دل و خداجو را نشان دهد. همچنین مشوق همگان از قشر های مختلف در راستای شناخت انسان های کامل اهل دفاع، سیاست و یک چهره شاخص جهانی باشد.

پیشینه پژوهش

- مقاله (تدوین الگو فرماندهی شهید حاج قاسم سلیمانی) که توسط نویسندگان: حسین دهقانی و امین پاشایی هولاسو در تابستان سال ۱۳۹۹ به نگارش در آمده است که در نشریه علمی مدیریت اسلامی با سال ۲۸، شماره ۲، ص-۱۳-۳۷ به چاپ رسیده است. نتایج حاصل از این نوشتار در چکیده گواه بر این است که؛ پیامد مکتب سلیمانی ((سعادت و شهادت)) بوده است.

- مقاله پژوهشی (بازشناسی مولفه های مکتب شهید سلیمانی مبتنی بر بیانات امام خامنه ای مدظله العالی) توسط علی خانی و حمید رضا محمدی((دانشگاه امام حسین)) در فصلنامه مطالعات راهبردی، در سال ۱۳۹۹، در دوره ۲۳ شماره ۸۶ به چاپ رسید. در این اثر به مضمون های اصلی بیانات معظم له اشاره شده که عبارتند از: ویژگی های شهید، اقدامات شهید، برکات این شهادت عظیم، وظیفه مردم، ایام الله و نهاد انسانی نیروی قدس که در نهایت این مضامین ذیل مضمون فراگیر مکتب حاج قاسم جای گرفتند.

- مقاله (مدیریت بر مبنای اخلاص؛ جوهره مکتب شهید سلیمانی) به سخن سردبیر نشریه علمی مدیریت اسلامی در سال ۲۷، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۸ به رشته تحریر درآمد که در آن به بعد عقلی، معرفتی و عاطفی تاکید گردیده است.

سوالات پژوهش

-چه عواملی در ایجاد یک چهره جهانی چون حاج قاسم سلیمانی با دارا بودن تفکر جهانی دخیل بوده است؟

-چه میزان الگوهای دینی و متعالی در ایجاد یا نابغه جنگی چون حاج قاسم سلیمانی نقش داشته است؟

فرضیه پژوهش

-روشن بینی حاصل از تعلیمات الهی و اخلاقیات متعالی که در انسجام اندیشه یک شخصیت شهادت طلب نقش داشته، روحیه شهادت طلبی او را بالا برده و سبب گردید تا شاخصه ای با جهان بینی ساخته و پرداخته با رفتار انسانی و شناختی حاصل از خطوط، بتواند در میان باید ها و نباید ها، خوبی ها و بدی ها، هدف ها و وسیله ها، درد ها، تکالیف و مسئولیت حماسه سازی کند، لذا رفتار و عمل ش، آینه تمام نمای انسانیت، فضیلت و تقوا در دین بوده است.

- آن گونه که عیان و میرهن است، این نابغه قرن در پناه حضرت توحید، با تفکری واقع گرایانه و جامع؛ در پیروی از انسانیت به دور از جهالت و در اقیانوسی از رهنمون های قرآن، تعالیم انبیاء و اولیاء، ناتوانی را به توانایی تبدیل نمود و در مکتب اسلام درس های خاص شجاعت و قداست را آموخت و با تجهیز شدن به اخلاقیات، شجره خبیثه ملعون داعش و جریان تکفیر را به گورستان تاریخ انداخت.

روش پژوهش و نگارش

روش پژوهش در این مقاله از طریق مطالعه در کتابخانه ها، مجلات، ژورنال ها، فصل نامه ها، جزوه ها، کتاب ها و مقالات حاصل از اینترنت و همچنین بهره مندی از رسالات و پایان نامه ها بوده است. لذا ساختاری نو و رهاوردی تازه را ارائه نموده است. دریافت فیش برداری ها، جمع آوری اطلاعات، تحلیل و تفسیر در روند کار دخیل بوده است.

نگاهی اجمالی بر زندگانی شهید حاج قاسم سلیمانی

در روز ۲۰ اسفند سال ۱۳۳۵ (ه.ش) در دل نقاط کویری ایران و استان کرمان در یک روستا فقیر و دور افتاده از توابع شهرستان رابر در روستا قنات ملک، نوزادی به دنیا آمد که کمتر کسی در آن لحظه فکر می کرد که او به تنهایی در برابر نقشه های شوم استکبار آن زمان امروز بایستد. قاسم سلیمانی در یک خانواده کارگر ولی مومن و با اصل و نسب دیده به جهان گشود. یازده سال بیشتر نداشت که پس از پایان تحصیلات ابتدایی خود به کرمان رفت و پس از اخذ دیپلم به شغل بنایی مشغول شد تا کمک خرجی خود را درآورد و به خانواده خویش نیز کمک کند. اما بعدها به عنوان پیمانکار اداره آب کرمان آغاز به کار کرد. با پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ همزمان در کنار پیمانکاری اداره آب به صورت افتخاری به عضویت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در آمد که قبل از جنگ برای شورش هایی که در منطقه غرب کشور (کردها) جریان داشت اعزام شد. (سایت وبلاگ حاج قاسم، ۱۳۹۹: ۱-۲) اما با شروع جنگ تحمیلی و دفاع

مقدس در شهریور سال ۱۳۵۹ حاج قاسم جوان شروع به کار بزرگی کرد و آن این بود که چندین گردان از کرمان را آموزش داد و به همراه آنان راهی مناطق عملیاتی شروع شد. اما آنچه که بیشتر در آن زمان جلب توجه کرد این بود که این فرد به علت قدرت جاذبه ای که داشت چندی فرمانده سپاه آذربایجان غربی را برعهده گرفت. (کریمی، ۱۳۹۹: ۱۴-۱۵)

متاثر از این امر در اواخر سال ۱۳۶۰ سردار سرلشکر پاسدار محسن رضایی فرمانده وقت سپاه پاسداران وی را، به عنوان فرماندهی تیپ ثارالله منصوب کرد که به دنبال آن در عملیات هایی مانند: والفجر ۸، کربلا ۱، کربلا ۵، تک شلمچه و چندین عملیات دیگر حاصل کارنامه وی در این دوران بود. (باشگاه خبرنگاران جوان، ۱۳۹۸: کد خبر: ۷۲۷۶۰۵۳)

پس از دفاع مقدس نیز نگاه و محدوده عملیاتی وی به آرام سازی مناطق شرق کشور و مبارزه با باندهای قاچاق مواد مخدر در مرزهای ایران معطوف شد تا اینکه در سال ۱۳۷۹ به سمت فرماندهی سپاه قدس پاسداران انقلاب اسلامی برگزیده شد. که از جمله اقدامات چشمگیر وی در این عرصه شکست های رژیم اشغالگر صهیونیستی در مقابله با محور مقاومت، تجهیز حزب الله لبنان و تقویت گروه های مبارز فلسطینی می توان اشاره کرد؛ اما آنچه که وی را بعدها بیشتر شاخص کرد بحران های سال ۲۰۱۱ در حوزه دریای مدیترانه و کشور سوریه و متعاقب آن، متولد شدن شجره خبیثه ملعون داعش و تکفیری بود که وی مستقماً فرماندهی مبارزه علیه آن ها و تجهیز محور مقاومت و تشکیل نیروهای دفاع وطنی و بسیج را بر عهده داشت. (کریمی، ۱۳۹۹: ۱۴-۱۵) همین امر عاملی شد برای کینه آمریکا، اسرائیل و محور عبری-عربی از او در ناتوانی مقابله با وی و مکتبی را که او به عرصه آورد و آن هم دمیدن و زنده کردن مجدد روح مقابله، مبارزه و رقم زدن تعیین سرنوشت ملت ها به دست خود پس از چندین دهه سرخوردگی بود. از این رو به اقدام جنگی علیه وی زدند اما از مکتب و اقیانوس افکاری که وی بر جای گذاشت غفلت کردند.

_ مکتب

مکتب یک طرح جامع و منسجم است که با جهانی که می دهد و با دستورالعمل هایی که ارائه می کند، بشر را به طرف کمال و هدفش هدایت و راهنمایی می کند.

_ مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی

در نیمه شب ۱۳ دی ماه سال ۱۳۹۸ (برابر با ۳ ژانویه ۲۰۲۰)، حادثه ای در فرودگاه بغداد پایتخت عراق، ایرانیان، محور مقاومت اسلامی و ملت های مستضعف را در بهت فرو برد، و آن هم ترور فرمانده برون مرزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران حاج قاسم سلیمانی و هیئت همراه او که به شکل رسمی برای انجام کارهای مستشاری وارد بغداد شده بود و معاون حشد الشعبی عراق و مجاهد بزرگ اسلام به استقبال وی آمده بود مورد حمله موشک های پهنادی ۹ MQ نیروهای تروریستی آمریکا قرار گرفته و به شهادت رسیدند. (خبرگزاری میزان، ۱۳۹۸: کد خبر: ۶۱۶۵۸۲) از آن پس بود که پیام های زیادی در رثای این مردان بزرگ صادر شد اما آنچه که بیشتر از همه خوش درخشید، جمله ولی امر مسلمین جهان حضرت امام خامنه ای بود که در خطبه های نماز جمعه ۲۷ دی ۱۳۹۸ در تهران از شهید سلیمانی به عنوان نه یک شخص بلکه مکتب یاد کردند.

چون برخی از انسانها وقتی در دنیا پایان می پذیرند، تازه آغاز می شوند و تاثیرات ابدی بر پیرامون خود دارند. حضرت سیدالشهدا نمونه اتم و اکمل چنین انسان هایی است. تاریخ مطالب زیادی در مورد زندگی قبل از شهادت امام حسین (ع) ندارد، اما بعد شهادت حضرت، تاریخ تحت تاثیر این شخصیت قرار گرفت. انسان های غیر معصوم اگرچه قابل قیاس و مقایسه با انسانهای کامل و امام معصوم نمی باشند، اما برخی از انسان های غیر معصوم نیز شباهت هایی به انسان کامل خواهند داشت. از جمله این شخصیت ها که میتوان بدان اشاره کرد و نوعی قرابت و

نزدیکی به حضرت سیدالشهدا چه در نحوه کیفیت شهادت، چه در مشی و رفتار عقیدتی، سردار شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی است. چون او نیز تا قبل از شهادت، حتی می توان گفت در میان مردم ایران آنچنان که بایسته و شایسته بود شناخته شده نبود و اگرچه در این چند سال اخیر به یک چهره کاریزما تبدیل شد، بودند افراد زیادی که ایشان را نمی شناختند. اما بعد از شهادت، ایشان تبدیل به یک چهره جهانی شد و بسیاری از معادلات را دگرگون ساخت. از این جهت است که میگوییم خون حاج قاسم شهید به مراتب از شخص مادی حاج قاسم برای مستکبرین جهانی خطرناک تر است، و ایشان در قالب یک مکتب جاری و ساری است. (غلامی، ۱۳۹۹: ۳۳).

علامه شهید مرتضی مطهری (ره) در تبیین واژه مکتب آورده است: «مکتب، یعنی نیاز به یک تئوری و کلی؛ یک طرح جامع و هماهنگ و منسجم که هدف اصلی آن، کمال انسان و تأمین سعادت همگانی است، و در آن خطوط اصلی و روش ها، بایدها و نبایدها، خوبها و بدها، هدف ها و وسیله ها، نیازها، دردها، درمان ها، مسئولیت ها و تکالیف مشخص شده باشد و منبع الهام تکالیف ها و مسئولیت ها برای همه افراد بوده باشد.» (مطهری، ۱۳۷۶، ج ۲، ص ۵۳).

لذا برای شناخت مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی باید ابتدا مکتب اسلام را بشناسیم. اسلام یک مکتب است. مکتب اسلام، تئوری پیروزی انسانیت بر حیوانیت، علم بر جهل، مساوات بر تبعیض، فضیلت بر رذیلت، تقوا بر بی بند و باری و توحید بر شرک است. پس اسلام ناب محمدی با چنین جهان بینی ای، مکتبی است جامع و واقع گرا، که در آن به تمام جوانب نیاز های بشری، اعم از دنیوی و اخروی، جسمی یا روحی، عملی و فکری، احساسی و عاطفی توجه داشته است. که سرچشمه آن از مکاتب ائمه معصوم شروع و تا مکتب امام خمینی (ره) همگی از دل اسلامی ناب الهام گرفته اند (شیرازی، ۱۳۹۹: ۱۰). و چون حاج قاسم خود را سرباز ولایت می دانست و در وصیتنامه خویش تاکید بر آن داشت ما مکتب او را شاخه ای از مکتب امام خمینی که نشئت گرفته از مکتب اسلام و اهل بیت است می دانیم. از همین رو است که امام خامنه ای در پیام تسلیت خود به مناسبت شهادت شهید سلیمانی، در ۱۳ دی ۱۳۹۸ فرموده اند: «او نمونه برجسته ای از تربیت یافتگان اسلام و مکتب امام خمینی (ره) بود.» (دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله خامنه ای، ۱۳۹۸: کد خبر: ۴۴۵۵۴)

که خود سردار سلیمانی نیز در همین راستا در وصیتنامه خویش نگاشته است: (خداوند، تو را سپاس که مرا صلب به صلب، قرن به قرن، از صلبی به صلبی منتقل کردی و در زمانی اجازه ظهور وجود دادی که یکی از برجسته ترین اولیای را که قرین و قریب معصومین است، یعنی عبد صالحت خمینی کبیر را درك کنم و سرباز رکاب او شوم.) (طاهر نژاد، ۱۳۹۹: ۱) مع الوصف مکتب سلیمانی، شاخص های متبلوری دارد؛ اما قبل از پرداختن و معرفی این شاخص ها، ابتدا شایسته است که ویژگی های شخصیتی این ابر مرد همیشه ماندگار در تاریخ را شرح دهیم، چون اگر می خواهیم کسی را بشناسیم باید دو شناخت نسبت بدان پیدا کنیم. شناخت شناسنامه ای و شناخت شخصیتی است. شخصیت حاج قاسم سلیمانی امروز فراتر از یک شخص، بدل به یک جریان گفتمانی شده است. جریانی که از لائیک تا اصولگرا، آزادیخواه و عدالت طلب، اپوزیسیون خارجی و مخالفان و منتقدان داخلی نظام تا مدافعان کشور، حزب اللهی و غیر حزب اللهی، جوان و نوجوان، کم حجاب یا بدحجاب از او با احترام، تکریم، حتی بغضی در گلو، خشمی در دل از دشمن و گاهی چشمانی غمناک یاد می کنند. او استراتژیستی ورزیده و سیاست شناسی خوش فکر بود که نه در قالب و ذیل جناح های و دعوای سیاسی قابل شرح و بسط و تفسیر بود و نه در زمره جریان سیاسی خاصی محدود می شد، بلکه تنها خط قرمز او اصل نظام و ولی فقیه بود. در همین راستا، سردار شهید سلیمانی به راهبرد جمهوری اسلامی ایران که بر مبنای ایجاد و ساخت و احیای حکومت اصیل اسلامی بر مبنای اسلام ناب محمدی، ولایت و شریعت علوی بود، که اندیشه ای امام خمینی آنرا از دل ۱۴۰۰ سال حکومت های به ظاهر اسلامی به فراموشی رفته باز پیرایی نمود و خون شهیدان انقلاب و جنگ تحمیلی بدان ریشه داد؛ تغذیه و حراست نمود. سید شهدا مقاومت آن را به عنوان هویتی ملی و اسلامی نه تنها در حرف و سخن

بلکه در عمل و اقدام نیز مومن و عامل به آن بود و همین‌ها عاملی بر نفوذ، محبوبیت و اقتدار وی شد.

الف_ ویژگی‌های شخصیتی:

به علت ابعادی بودن وجوه شخصیتی شهید عزیز، فقط به چند مورد مهم و ویژه اشاره می‌کنیم:

۱. توکل به پروردگار متعال و توسل به اهل بیت: که از وجوه بارز فرماندهی سید الشهدا مقاومت بود، چون او خداوند را صاحب الامر و عالم به همه چیز می‌دانست و اولیای او را مدد دهندهی جبهه‌ی مقاومت قلمداد می‌کرد.

۲. مدیریت جهادی: این کلید واژه‌ی مهم بارها از سوی رهبری تکرار شد و فرمودند: ((با حرکت‌های عادی و احثای خواب‌آلوده و بی‌حساسیت نمی‌شود کارهای بزرگ را انجام داد؛ یک همت جهادی لازم است، تحریک جهادی و مدیریت جهادی برای این کارها لازم است)). (دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله خامنه‌ای، ۱۳۹۲؛ کد خبر: ۲۵۷۹۵) که اگر شاخص مدیریت جهادی یعنی کار و تلاش بی‌وقفه، ایثارگری، اخلاص و عمل برای رضای خداوند جهت خدمت به خلق او و توأمان ولایت مداری شایسته است از سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی نام برد.

۳. وفای به عهد و صادق بودن در وعده: که از واجبات و تأکیدات دینی ما می‌باشد، و برای مسئولان اهمیت و تأکید آن بیشتر است، تا جایی که در قرآن آمده: «به عهد و پیمان خود وفا کنید زیرا { روز قیامت } درباره پیمان بازخواست خواهد شد» (سوره اسراء، ۴۴). یا در روایتی از نبی مکرم اسلام نقل شده است: «آن کس که به خدا و روز جزا ایمان دارد باید به عهد و وعده خود وفا کند.» (اصول کافی، ج ۲، ۳۶۴) که مصداق بارز وفای به عهد، وعده‌ی صادقی بود که سردار در مراسم چهلمین روز شهادت حسین قمی از فرماندهان جبهه مقاومت سوریه داد و آن هم پایان کار داعش تا کمتر از سه ماه دیگر بود. (خبرگزاری صدا و سیما، ۱۳۹۶؛ کد خبر: ۱۸۱۶۹۰۶)

۴. دشمن شناسی: رهبر معظم انقلاب اسلامی بارها بر دشمن شناسی، بصیرت، شناخت مردم و به خصوص مسئولان در زمینه شناخت برنامه، خود و جبهه دشمن تأکید داشت و از بزرگ کردن و تعریف دشمن همگی را بر حذر می‌دارد. حاج قاسم به عنوان سرباز ولایت، بارها و بارها توانست واقعیت دشمن را در صحنه‌های مختلف مبین سازد و توطئه‌های آنان را خنثی کند.

۵. فرماندهی در صحنه نبرد و میدان: شخصیت حاج قاسم به گونه‌ای بود که فرماندهی میدانی و جلوداری می‌کرد، حتی بیشتر از نیروهای خود در خط اصلی جنگ و خون حاضر می‌شد. شجاعانه ولی با تدبیر عمل می‌کرد؛ تا جایی که مسعود بارزانی، رئیس اقلیم کردستان عراق از نقش میدانی و حضور شخص حاج قاسم با ۵۰ نیرو و فرماندهی مستقیم خود در آزادسازی اربیل این چنین نقل می‌کند: ((اربیل در محاصره بود به همه درخواست کمک دادم ولی کسی پاسخ نداد. نهایت با حاجقاسم تماس گرفتم و جریان را به او گفتم، او شخصاً با ۵۰ نیرو وارد اقلیم در محاصره کامل و خطر سقوط به دست تکفیری‌ها شد و اوضاع را دگرگون کرد.)) (خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۹۸؛ کد خبر: ۸۳۶۳۳۷۲۸)

۶. سازماندهی و مدیریت: تمامی سلايق، فرهنگ‌ها، عقاید و مذاهب از شیعیان و اهل تسنن تا مسیحیان و... از ایرانی، عراقی، افغانی و کرد و... در میان نیروهای تحت امر حاج قاسم حضور داشته‌اند که همه چیز در یک قالب و برای یک هدف مشترک در کنار هم در صحنه حاضر می‌شدند.

۷. حکومت و فرماندهی بر قلب‌ها و نفس‌ها: اخلاص در عمل، روش، گفتار و شخصیت حاج قاسم سلیمانی منجر گردید که بر نفس‌ها و قلب‌ها فرماندهی کند و همه به او عشق بورزند.

شاخص های مکتب

۱. ایمان به خدا:

ایمان قلبی و راسخ به خداوند به استناد قرآن: ((الا بذكر الله تطمئن القلوب)) (رعد، ۲۸) باعث نیرو بخشی و امیدواری و آرامش انسان شده و عامل می شود که سختی ها را زودگذر بداند و در انتظار سعادت، آرامش جاودانه و راحتی به خود نگرانی راه ندهد. ((فان مع العسر يسرا)) (شرح، ۵) که سپهید شهید سلیمانی، نمونه عینی انسان مومن به خداوند بود که تمام ویژگی های مومن را می توان در وی یافت. ایمان به خدا بود که او را شجاعانه تا خط مقدم نبرد با نیروهای تکفیری می برد، بی آن که ذره ای ترس یا تردید به خود راه دهد. شاید امروز بهتر و بیشتر عمق و کنه این کلام معمار بزرگ انقلاب خمینی کبیر (ره) را درک می کنیم که می فرمود: «شهادت، هنر مردان خداست.» به یقین سردار ما نیز هم مرد خدا و هم هنرمندی بی نظیر بود؛ چون انی از خدا غافل نشد و در لحظه لحظه ی خود، عالم را در محضر خدا می دانست. به همین خاطر صادق الوعد بود، رضایت خدا و ولی او را به استناد: «اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم» (نساء: ۵۹) سرلوحه زندگی و تکلیف می دانست، که منجر گردید به اندازهای به رهبر خود اعتقاد و ایمان داشت که بی چون و چرا از او اطاعت می کرد؛ زیرا او یک مومن واقعی بود.

۲- اخلاص:

اخلاص یکی از نیازمندی های واقعی انسان و از فضائل اخلاقی به معنی انجام دادن عمل برای خدا به قصد تقرب به او که این فریضه اخلاقی به وعده خداوند در کتاب الهی. «وماتجرون إلا ما كنتم إلا عباد الله المخلصين» (شما جز به آنچه انجام می دادید جزا داده نمی شوید، مگر بندگان مخلص خدا) (صافات: ۳۹-۴۰) دارای پاداش فوق العاده ای است که جز خدا از آن آگاه نیست. راز محبوبیت سردار سرافراز اسلام شهید سلیمانی نیز در اخلاص است که رهبر معظم انقلاب بارها او را به این صفت (اخلاص) معرفی کردند. این تواضع و فروتنی به حدی است که دشمنان نیز معترف به آن هستند، چنان که علی صوفان، لبنانی اصل که بعدها تبعه آمریکا شد و مأمور سابق FBI است اشاره می دارد: درحالت عادی، قدرتمندترین سرباز خاورمیانه، از تند و خشن سخن گفتن پرهیز می کند. مانع از هر اقدامی برای ستایش قهرمانی هایش میشود، به عنوان مثال اجازه نمی دهد طرفدارانش دستش را ببوسند. (خبرگزاری دانشجویان ایران، ۱۳۹۷؛ کدخبر: ۹۷۰۸۲۸۱۴۲۵۵)

۳- جان نثاری و روحیه شهادت طلبی:

کسانی هستند که درک زیباتر و بالاتری از فلسفه حیات دارند و حاضرند جان خود را در راه آرمان معنوی خویش فدا کنند و از شهادت در راه مکتب و دین استقبال می کنند. به چنین روحیه ای که همراه با رهایی از تعلقات دنیوی ست، شهادت طلبی گفته می شود. امام خامنه ای در ۹ مهر ۱۳۷۸ در خطبه های نماز جمعه تهران فرموده اند: ((امام خمینی (ره) ۳ خصوصیت ممتاز و برجسته در شخصیت خویش داشت. الف. خردمندی و دانایی ب. دینداری و ایمان روشن بینانه ج. شجاعت و دلیری و جان نثاری.)) بر مبنای همین خصایص امام عاشق شهادت بود که در ۱۶ بهمن ۱۳۶۵ در تجلیل از مقام شهیدان چنین نگاشت: ((چه غافلند دنیا پرستان و بی خبران که ارزش شهادت را در صحیفه های طبیعت جستجو می کنند و وصف آن را در سروده ها و حماسه ها و شعرها می جویند و در کشف آن، از هنر تخیل و کتاب تعقل مدد می خواهند و حاشا که حل این معما، جز به عشق میسر نگردد!)) (شیرازی، ۱۳۹۹؛ ۱۲۵-۱۲۶) سردار حاج قاسم سلیمانی چون پرورش یافته مکتب مراد خویش امام خمینی (ره) بود، وی نیز با همین عشق به شهادت پرورش یافت.

۴- ساده زیستی:

دوری از تجملات و تشریفات شیوه پیامبران الهی و معصومان و بندگان خاص خدا که به فطرت انسان فروغ و اعتلا می دهد. شهید حاج قاسم سلیمانی نیز انسانی وارسته بود و جایگاه و مقامی که داشت هیچگونه امکانات و مزایا به حقّی که برایش فراهم شده بود استفاده نکرد تا جایی که نزدیکان وی می گویند هیچ گونه حق ماموریتی در این سالهای خدمت برای خود لحاظ نکرد و نمی پذیرفت و شاید حاج قاسم، این کلام امیرالمومنین علی ابن ابیطالب (ع) را: قناعت مالی است که پایان نمی یابد (نهج البلاغه، حکمت ۵۷؛ ۳۷۰) را سرلوحه خود کرده که این چنین در نام ها و یادها به نیکی جاری و ساری است.

۵- جاذبه و دافعه:

جاذبه و دافعه یعنی انسان در راه عمل و عقیده و باورهای خود گروهی را به سوی خود می کشد و در دلهایی محبوب می شود و برخی را می راند. پس صفتی با خاصیت دو وجهی پسران و پیشران است. امام خامنه ای در ۱۴ خرداد ۱۳۸۹ در سالگرد امام خمینی فرمودند: (یک شاخص مهم امام مسئله جاذبه و دافعه امام بود که مینا و معیار جاذبه و دافعه امام، ۲ مولفه مکتب و اسلام بود. امام دشمنی شخصی با کسی نداشت اگر کدورت شخصی ای هم بود امام آن را زیر پا می گذاشت. اما دشمنی به خاطر مکتب برای امام بسیار جدی بود) (شیرازی، ۱۳۹۹: ۸۳) مکتب شهید سلیمانی در این شاخص نیز منطبق با مکتب امام خمینی (ره) است و جاذبه و دافعه او بر اساس معیارها و ارزشهای دینی است. آن عزیز سخت پایبند به اصول و ارزشهای اساسی اسلام بود و یک قدم از آنها منحرف نشد و مینای اصلی جاذبه و دافعه ایشان اسلام ناب محمدی بود. که همین عامل شد برای جذب جماعت زیادی از مسلمانان جهان در مبارزه و دفاع از ارزش حریم اسلام و ارزشها.

۶- ولایتمداری (مطیع ولی بودن):

ولایت بالاترین نعمات و اکملیت و اتم دین است (لَیْوَمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِیْنَکُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَیْکُمْ نِعْمَتِی) (مائده: ۳) سید شهدا مقاومت، مصداق واقعی این آیه شریفه است. از عمق جان به خاندان عصمت ولایت طهارت عشق می ورزید و مدد می گرفت و در عصر غیبت بر جانشین بر حق شان یاری می رسانید و در وصیتنامه خویش نیز به شکل موکد مراقبت از ولی فقیه اشاره داشت و مبنی بر اینکه: «از اصول مراقبت کنید. اصول یعنی ولی فقیه، خصوصاً این حکیم، مظلوم، وارسته در دین، فقه، عرفان، معرفت؛ خامنه ای عزیز را جان خود بدانید، حرمت او را حرمت مقدسات بدانید» (خبرگذاری تسنیم، ۱۳۹۸، کدخبر: ۲۲۰۲۴۴۳)

۷- استکبار ستیزی:

از ویژگی های اساسی دین مبین اسلام، مخالفت با هرگونه ظلم و ستم علیه دیگران و ستم پذیری است. شهید حاج قاسم سلیمانی که نه تنها فقط پرچمدار و نماد مبارزه با استکبار جهانی است؛ که بلکه یک جریان و تفکر استکبارستیز است و با استعانت از آیه شریفه ((لَنْ یَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِیْنَ عَلَى الْمُؤْمِنِیْنَ سَبِیْلًا)) (نسا: ۱۴۱) با وجود و حضورش در صحنه های مبارزه با استکبار جهانی و ارتجاع عربی، همه سرمایه گذاری ها و توطئه ها علیه اسلام را خنثی کرد و بدترین و مهلک ترین تهدیدات را به سازنده ترین فرصت ها بدل ساخت.

۸- فراجناحی بودن:

راز ماندگاری انسان ها در این روزگار پر پیچ و خم و پر حادثه تعلق نداشتن به جناحی خاص است و مدافع حق، حقیقت و حقانیت در همه عرصه ها بودن و ادامه خدمت بی منت به همه، حاج قاسم سلیمانی نمونه بارز مسلمانی بود که در خدمت به مردم، به هیچ حزب و گروهی وابسته نبود خود را متعلق به همه ملت می داند و هر جا که میرفت چنین عمل می کرد. به همین خاطر هرگز اجازه نداد جناحی او را مصادره کند زیرا خودش را سرباز ولایت میدانست و تنها خط قرمزش اسلام، ایران، انقلاب، نظام، ولایت فقیه، رهبری و مقاومت بود. جامعه را به مانند

خانواده خویش می دانست و همین عاملی شد که مورد احترام قلبی همگان بود. (رضائیان، ۱۳۹۹: ۲۸۴۲۸۵)

۹- مسئولیت پذیری در قبال ستم دیده و پاسخ به ندای مظلوم:

طبق حدیث شریفه «من سمع رجلا مسلما ینادی یا للمسلمین و لم یجب، فلیس بمسلم» (کافی، ج ۲: ۱۶۴) (هر کس صدای مظلومی را بشنود از مسلمانان کمک می طلبد، و به کمک او نشتابد مسلمان نیست.) از پیامبر گرامی اسلام، طبق این روایت مظلومیت عام است و شامل غیر مسلمان نیز می شود بنابراین هرکس ندای مظلومیت مظلومی را بشنود، و استعانه اش به گوش او برسد و او توانایی یاری رساندن را داشته باشد و به یاریش نشتابد مسلمان نیست. یا در روایت شریف دیگری از امام علی (ع) خطاب به حسنین داریم: ((کونا للظالم خصما و للمظلوم عونا)) (نهج البلاغه، نامه ۴۷: ۴۲۱) (دشمن ظالم و یار و کمک کار مظلوم باشید). مشاهده می فرمایید که در این روایت هیچ کلام و سخنی از مسلمانان نیست، بنابراین دفاع از مظلومیت وظیفه هر مسلمانی است. هرچند مظلوم غیرمسلمان باشد. پس طبق این روایات معتبر طریق اولی، مسلمانان نباید نسبت به مسلمانان دیگر که مورد ظلم واقع شده بی تفاوت باشد و بایستی به یاری او بشتابد چون امت اسلام، امت واحده است. سردار بزرگ اسلام نیز طبق این آموزهها و باورها حتی لحظه ای برای دفاع از مظلوم و نبرد با تحجر و تکفیر از پای نمینشست.

۱۰- ممزوجیت معنویت و سیاست:

مقصود از وحدت سیاست و معنویت، امیختگی قدرت با اخلاق و عرفان اسلامی است، که بیانگر پیوند ناگسستنی دنیا و عقیاست. امام خمینی نیز در این راستا و در بیان ارتباط معنویت و سیاست، نظر اسلام را مبنا و روح، اساس کار خود قرار داده بود و باور داشت که در همه ارکان برنامه ریزی یک قدرت سیاسی، باید دین و دنیا با هم ارتباط داشته باشند. امام معتقد بود دنیا، میدان اساسی و وظیفه و مسئولیت و رسالت دینی است و دنیایی بدون دین، تهی از معنویت و حقیقت و محبت و روح است. (شیرازی، ۱۳۹۹: ۵۱) پس وقتی می گوییم در مکتب امام خمینی، دین و دنیا، مکمل یکدیگرند و در هم تنیده اند و معنویت و سیاست تفکیک ناپذیرند، همین شاخص در مکتب شاگرد خلف او نیز قابل انتظار و مشهود است.

اثرات کلان و کلی شهادت حاج قاسم سلیمانی

همانگونه که حیات مردان بزرگ اثرات و برکات زیادی را برای همگان دارد، در صورت عدم وجود مادی و حیات؛ در این برکات و اثرات کمی و کاستی و ضعفی پیدا نمی شود و بلکه شاید به مراتب نفوذ آن نیز افزوده شود، که حاج قاسم عزیز نیز از این قاعده مستثنا نیست و شهادت ایشان آثار و برکات مهمی را در آستانه ۴۱ سالگی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران به همراه داشت که اهم موارد آن شامل:

الف- تبدیل شدن تشیع پیکر به فراندوم تجدید حیات انقلاب؛ که سه پیام مهم آن: ۱. حضور میلیونی مردم در شهرهای مختلف به منزله تایید گفتمان و راه حاج قاسم ۲. حضور نسل جوان و شناسانده شدن

حاج قاسم به نسل نو انقلاب ۳. ایجاد واگرایی و غیریت سازی مردم با گرایش های معارض با مشی حاج قاسم از جمله: زر اندوزی، عافیت طلبی، سازشکاری، اشرافی گری، دوری از جهاد و مبارزه.

ب- تحکیم پیوند دو ملت ایران و عراق، با در هم آمیختن خون شهدای دو طرف در این فاجعه.

ج- تولید سرمایه اجتماعی برای نظام و مشخص شدن این واقعیت که زوال سرمایه اجتماعی مربوط به برخی مسئولان و سیاسیون است که مرز شخصیتی و کنشی با حاج قاسم دارند.

د- خط بطلان بر انگاره هایی که فعالیت های برون مرزی ایران را هزینه بردار و بی اعتنایی به داخل القا می کردند.

و- بیانگر شدن تهدیدهای پوشالی آمریکا مبنی بر اینکه در صورت واکنش نظامی ایران، ۵۲ نقطه مهم در داخل ایران را هدف قرار می دهد و شروع جنگ.

ه- اعتراف همه جریان ها و افکار و سلايق به نقش و جایگاه حاج قاسم در اعتلای انقلاب و نظام و حتی قدرت ایران در منطقه که در ۲۰۰۰ سال گذشته سابقه ندارد.

ی- مشخص شدن مرز گذاری ایرانیان بین نخبه پاکدست، مخلص و جان برکف با برخی قدرت پرستان زرمرداری که از بیت المال برای خود بیت الحال ساخته اند.

- ظرفیت های ایجاد شهادت حاج قاسم سلیمانی برای انقلاب اسلامی:

۱. گفتمان و راهبرد مدیریتی حاج قاسم به عنوان شاخصی اصیل و باریشه و مقراضی شالوده ای برای ارزیابی و انتخاب اصلح مدیران از سوی مردم و حاکمیت.

۲. خط بطلان بر ادعا کمرنگ شدن شروع اشتیاق انقلابی، آرمانگرایی و وجوه ولایتمداری پس از چهل سال از گذشت انقلاب در جوانان.

۳. تشییع باشکوه حاج قاسم، به عنوان آینه عبرتی برای تمام مسئولان و کارگزاران جمهوری اسلامی ایران مبنی بر اینکه مردم قدرشناس و قدردان و خدمتگزاران واقعی و مردمی بوده و تا انتها در میدان، پای کار هستند.

حدود و محدودیت پژوهش

مکان: این تحقیق در مکان کتاب خانه نجار و کتاب خانه حوزه علمیه به همراه بهره گیری از کتاب های گوناگون و همچنین از مقالات، کتاب های موجود در اینترنت بوده است. که گاه به علت بسته بودن مراکز علمی، مشکلاتی را به دنبال داشته است.

زمان: زمان انجام این پژوهش در مهر تا آذر ۱۴۰۰ بود، که به علت مسئله کرونا و خطرات حاصل از آن با دشواری هایی همراه بود است. لذا این دشواری ها به همراه خود؛ کندی سرعت اینترنت را به دنبال داشته است.

پیشنهادهای

- تشکیل همایش های عمومی و تخصصی، مختص به شناخت شخصیت بزرگ حاج قاسم سلیمانی برای نسل های آینده.

- تشکیل انجمن های دانشگاهی و مدرسه ای در خصوص معرفی مکتب حاج قاسم.

- تشکیل نشست های نقد و بررسی اندیشه و مکتب حاج قاسم در جوامع علمی و دانشگاهی.

- برگزاری مسابقات در خصوص ساخت بیشتر این نابغه از طریق، تالیفات حاصل از معرفی ایشان.

- تشویق مولفان به نگارش کتاب در وصف زندگانی و عمل این شهید.

- ساخت مستند و داستانی های تلویزیونی و انیمیشنی برای کودکان و نوجوانان.

- تشویق به نگارش مقالات در راستای شجاعت، درایت و هویت شخصیتی ایشان.

نتیجه گیری

- استکبارستیزی، جهاد در راستای منافع ملی و به دنبال آن حفظ حریم اسلام و حرم، لزوم تشکیل هسته مقاومت در برابر آنان در حوزه آسیا را می‌توان از واجبات اندیشه حاج قاسم دانست.

- مسئولیت پذیری؛ در قبال دوری از مال و منال دنیایی در سایه نظام جمهوری اسلامی و در پناه فرائض و احکام دین و شرع را باید از شاخصه های رفتاری حاج قاسم بر شمرد.

- ولایت مداری، دفاع از حریم اسلام و مراجع دین تا رسیدن به ظهور قائم آل محمد (ع)، در کنار کارگزاران جامعه و در مسیر ریشه کن کردن تروریست ها از اهداف متعالی ایشان بود.

- دو شاخصه توأمان، امنیتی و سیاسی بودن حاج قاسم به همراه اشتیاق انقلابی ایشان سبب گردیده است که ایشان در حوزه نظامی با کسب اطلاعات ارزشمند، نابغه ای از نبوغ دوران باشد.

- اخلاص، پاکی، روحیه سربازی، خط بطلان کشیدن بر تعلقات و زوایر دنیوی، اتکا به آرمان ها، آداب، آیین و سرمایه های اجتماعی آرمانی؛ حاصل دست آورد شخصیتی او بود.

- مردمی بودن، عشق به وطن، آمریکا را به عنوان شیطان بزرگ دانستن، بی اعتنایی به هشدار ها و افکار غربی ها در اندیشه والای ایشان تهدیدی برای خود برتر بینی اندیشه غرب به شمار می رود.

- شهادت طلبی، عمل گرایی، واقع گرایی، حاکمیت اخلاص، ایشار و فداکاری در تز شخصیتی ایشان، او را به عنوان فردی شاخص و با اعتلای رفتاری در انقلاب معرفی نموده است.

- شناخت از اسلام، دارا بودن حسنه اخلاقی و سلامت نفس او نشان از جایگاه بلند او در عرصه معرفت و دین است.

منابع :

الف : منابع فارسی :

- باشگاه خبرنگاران جوان (۱۳۹۸)، کد خبر: ۷۲۷۶۵۵۳.
- جمالی پور، هدایت (۱۳۹۸). *شرح حال حاج قاسم، قزوین، ایرنا*.
- جمهوری اسلامی؛ کد خبر: ۸۳۶۳۳۷۲۸.
- خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۸). *بازخوانی سخنان مسعود بارزانی در مورد کمک سردار سلیمانی به اقلیم کردستان*، کد خبر: 83633728.
- خبرگزاری تسنیم (1398). کد خبر: ۲۲۰۲۴۴۳.
- خبرگزاری دانشجویان ایران (۱۳۹۷). کد خبر: ۹۷۰۸۲۸۱۴۲۵۵.
- خبرگزاری دانشجویان ایران (1397). *اعترافات مامور سابق FBI درباره سردار سلیمانی*، ۲۸/۸/۱۳۹۷، کد خبر: ۹۷۰۸۲۸۱۴۲۵۵.
- خبرگزاری صداوسیما (۱۳۹۶). *سخنرانی حاج قاسم سلیمانی در روستا شلمان شهرستان لنگرود*، ۳۰ شهریور ۱۳۹۶؛ کد خبر: ۱۸۱۶۹۰۶.
- دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله خامنه ای (۱۳۹۸). کد خبر: ۴۴۵۵۴.
- دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله خامنه ای (۱۳۹۲). *بیانات در جلسه تبیین سیاست های اقتصاد مقاومتی؛ کد خبر: 25795*.
- دفتر حفظ و نشر حضرت آیت الله خامنه ای (1398). *بیانات خطبه نماز جمعه سال ۱۳۹۸ تهران؛ کد خبر: 44695*.
- رضائیان، زهرا (۱۳۹۹). *نگاهی به ویژگی های سردار مکتب ساز. مجله ره توشه، بهار 1399- شماره 38*.
- شهیدی، جعفر (1378). *نهج البلاغه، ج 14، حکمت 57*. تهران، نشر علمی فرهنگی.
- شیرازی، علی (۱۳۹۹). *شاخص های مکتب شهید سلیمانی، تهران، انتشارات خط مقدم*.
- طاهر نژاد، امید (1399). *وصیت نامه شهید حاج قاسم سلیمانی. تهران، انتشارات شبنا*.
- غلامی، نجفعلی (1399). *تحلیل امنیت در مکتب شهید قاسم سلیمانی. فصل نامه تخصصی حکمرانی تعالی . دوره 1، شماره 1، بهار 1399، ص 33-48*.

قرآن مجید.

کریمی، سید عبدالمجید (1399). رفیق خوشبخت ما. چاپ اول. مشهد، انتشارات زائر رضوی.
کلینی، محمد (1375). اصول کافی، ج 2، چاپ چهارم. تهران، نشر اسوه.
کلینی، محمد (1371). اصول کافی، ج 2، چاپ سوم. تهران، نشر اسوه.
مجیدی، حسن (۱۳۹۹). معاونت سیاسی، اداره پژوهش های سیاسی صدا و سیما.
مرتضی، مطهری (۱۳۷۶). مجموعه آثار استاد شهید مطهری، ج ۲. قم، انتشارات صدرا.
موسویان، سایت خبرگزاری حوزه (۱۳۹۹). کد خبر: 28756.

ب : سایت ها

www.tasnimnews.com/fa/news/۲۲۰۲۴۴۳/
www.iribnews.ir/fa/news/۱۸۱۶۹۰۶
<http://old.urmia.ac.ir/node/۲۲۳۹>
<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۵۷۹۵>
farsi.khamenei.ir/message-content?id=۴۴۵۵۴
www.yjc.news/fa/amp/news/۷۲۷۶۵۵۳
www.irna.ir/news/۸۳۶۳۳۷۲۸
www.isna.ir/news/۹۷۰۸۲۸۱۴۲۵۵
<http://www.mizan.news/fa/news/616582>
<http://hajqasem.blog.ir/post1>